

**การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้ SECI Model กับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**
**ENGLISH TEACHING BY USING SECI MODEL FOR STUDENTS IN THE
FACULTY OF ENGINEERING KING MONGKUT'S INSTITUTE OF
TECHNOLOGY LADKRABANG**

ผู้วิจัย

มณฑา พลรักษ์¹Montha Polrak¹

kpmantha@gmail.com

Received: June 10, 2018

Revised: July 11, 2018

Accepted: September 25, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กระบวนการสร้างความรู้ “SECI” ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ให้กับนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาขนส่งทางราง ชั้นปีที่ 3 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 60 คน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ 3 ประเภท คือ 1) แบบบันทึกการเรียนรู้ 2) บันทึกการสังเกตการสอน และ 3) การสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า (1) ในขั้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Socialization) ซึ่งผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการตั้งเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน และกิจกรรมการเขียนอย่างอิสระแบบผู้สอนมีส่วนร่วม นั้น ผู้เรียนได้รับประโยชน์ คือ ได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ได้ฝึกทักษะที่จำเป็นในการทำงานร่วมกัน ได้ฝึกความกล้าแสดงออกทางความคิด และได้พัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (2) ขั้นการสกัดความรู้ฝังลึกออกมาเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Externalization) จากการที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเขียนเล่าเคล็ดลับความสำเร็จในการเขียนย่อความ กิจกรรมการแบ่งปันความรู้ใน Blog และกิจกรรมการผลิตนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ และทักษะที่มีอยู่ภายในตนเองออกมาด้วยวิธีการพูด หรือเขียนเล่าสู่กันฟัง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น (3) ขั้นการรวบรวมความรู้ (Combination) เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้นำความรู้ชัดแจ้งมาจัดเก็บเป็นคลังความรู้ (Knowledge Asset) ในรูปแบบของเอกสารรวมเคล็ดลับการเขียนย่อความ เอกสารรวมความรู้จาก Blog เอกสารรวมเทคนิคการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ และซีดีนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีเนื้อหาตามที่คุณเรียนได้ตั้งเป้าหมายในการเรียนไว้ในตอนเริ่มเรียน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์ได้ และ (4) ขั้นการนำความรู้ชัดแจ้งมาปฏิบัติ (Internalization) นั้น ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้จากเอกสารรวมความรู้ และการผลิตผลงานนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ในการฝึกทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง

คำสำคัญ : การสอนภาษาอังกฤษ SECI Model นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์

¹อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ABSTRACT

This study aimed at investigating the results of applying the knowledge and creating process “SECI” to teach communicative skills in the English for Communication course. Sixty of the third-year Railway Transportation-major students participated in this study. As qualitative research, this study incorporated the following research tools in data collection process: (1) learning log, (2) teacher observation log and (3) in-depth interview. The major findings of this study included: (1) The participants, through engaging in two socializing activities—setting their own learning goals and teacher-learner free-writing—obtained the following benefits: learning English from multiple knowledge resources; practicing process or work skills; building confidence in expressing ideas and thoughts; and developing a positive attitude towards learning English as a result of participation in and enjoyment of the activities (2) The participants constructed explicit knowledge from tacit knowledge through these socializing activities: telling their classmates about tips in summary writing; telling their classmates about English learning and practicing tips in Blogs; and producing innovative instructional materials (3) The explicit knowledge was then combined and organized in the form of written materials of summary writing tips, how-to-learn English from a Blog, and techniques for English skill practice from in-class interviewing of guest speakers, and CDs—as products of innovative instructional materials. All these materials were kept as knowledge assets which could later be made public (4) The participants internalized the explicit knowledge by applying the information from the above written materials and innovative instructional materials.

Keywords: English Teaching, SECI Model, Undergraduate Student, Faculty of Engineering.

บทนำ

การศึกษาเป็นกรวางรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศในยุคเศรษฐกิจและสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge – based economy/ society) ที่มีองค์ความรู้ใหม่มากมายเกิดขึ้นตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ถือเป็นภารกิจหลักของผู้สอนที่จะต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์และบทบาทตนเองจากผู้สอนมาเป็นสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองในสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ และนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับพจนานุกรมศัพท์สมาน, (2550) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามแนวของพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 ที่กำหนดแนวการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ครูผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทตนเอง จากการทำหน้าที่เป็นผู้สอน ผู้ให้ความรู้ จัดการสอนโดยใช้ตนเองเป็นแหล่งความรู้ สอนเน้นเนื้อหา ยืดตำราและแบบฝึกหัดเป็นหลักมาเป็นบทบาทของผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์การเรียนรู้ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหา ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ทำได้ คิดเป็น

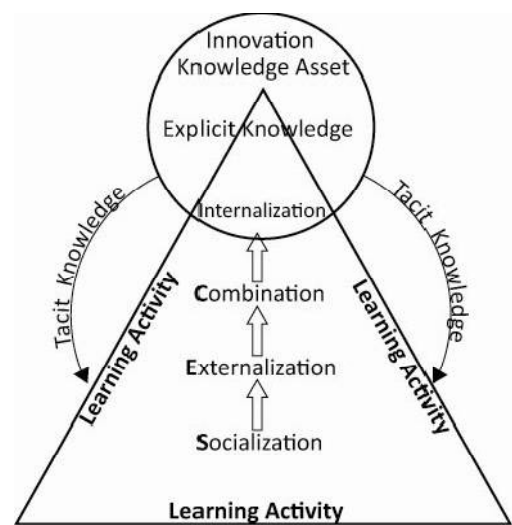
รักการอ่าน ใฝ่รู้ เกิดคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

จากการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกำหนดให้ผู้สอนมีบทบาทที่หลากหลาย อาทิ การเป็นผู้จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้วิธีเรียน (Learn How to Learn) โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาระบบความคิด รู้จักการสร้างสรรค์ และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย นอกจากนี้ บทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้สอน คือ การค้นคิดนวัตกรรมการสอน (Teaching Innovation) ซึ่งหมายถึง แนวคิดกระบวนการ วิธีการหรือสื่อการสอนแบบใหม่เพื่อส่งเสริมและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างสูงสุดและต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างสรรค์นวัตกรรมการสอนอีกรูปแบบหนึ่ง ผู้วิจัยจึงบูรณาการศาสตร์การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เข้ากับการสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยได้นำกระบวนการสร้างความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้วิธีการเรียนแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเพื่อให้บริการเป้าหมายในการเรียนที่ตนเองได้ตั้งไว้หรือ “SECI MODEL” ของ Nonaka & Takuchi (1995) สำหรับกระบวนการสร้างความรู้ SECI นั้น ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Socialization) การสกัดความรู้ฝังลึกเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Externalization) การรวมความรู้โดยจัดเก็บความรู้ชัดแจ้งอย่างเป็นระบบ (Combination) และการนำความรู้ชัดแจ้งนั้นมาปฏิบัติ (Internalization) ซึ่งจากกระบวนการเหล่านี้ ผู้วิจัยมุ่งหวังว่าผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษที่ได้รับจากการลงมือปฏิบัติมารวบรวมจัดเก็บเป็นคลังความรู้ (Knowledge Asset) และผลิตนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจในผลงานของตนรวมทั้งเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ด้วยตนเองอีกด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยในลำดับแรก ผู้สอนซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์

ของการสอนแก่ผู้เรียนกลุ่มนี้ว่าจะมีความแตกต่างจากการเรียนในรายวิชาเดียวกันของกลุ่มอื่นๆ เนื่องจากเป็นการวิจัยด้านการสอนที่มีการนำแนวคิดด้านการจัดการความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานวิจัยนี้ ชั้นแรกผู้วิจัยได้นำกระบวนการสร้างความรู้ SECI Model มาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ (Learning Activity) ที่มีความสอดคล้องกับแต่ละขั้นของกระบวนการสร้างความรู้ SECI ตามที่ปรากฏในกรอบแนวคิด (รูปที่ 1) ดังต่อไปนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

อ้างอิง SECI MODEL ของ Nonaka & Takuchi (1995)

1. กิจกรรมการตั้งเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน (Shared Vision)
2. กิจกรรมการเขียนอย่างอิสระ (Freewriting)
3. กิจกรรมการอ่านและเขียนวิจารณ์งานย่อความ (Summary)
4. กิจกรรมการแบ่งปันความรู้ใน Blog
5. กิจกรรมการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ
6. กิจกรรมการผลิตนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของการนำกระบวนการสร้างความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาการขนส่งทางราง สถาบัน

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หรือ English for Communication

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการนำกระบวนการสร้างความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาการขนส่งทางราง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 60 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หรือ English for Communication เป็นเวลา 14 สัปดาห์ ละ 3 คาบๆ ละ 60 นาที โดยในสัปดาห์แรก ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอนแก่ผู้เรียนกลุ่มนี้ว่าจะมีความแตกต่างจากการเรียนในรายวิชาเดียวกันของกลุ่มอื่นๆ เนื่องจากเป็นการวิจัยด้านการสอนที่มีการนำแนวคิดด้านการจัดการความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ขั้นแรก ผู้วิจัยได้นำกระบวนการสร้างความรู้ SECI Model มาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ (Learning Activity) ที่มีความสอดคล้องกับแต่ละขั้นของกระบวนการสร้างความรู้ SECI ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการตั้งเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน (Shared Vision) เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับทักษะทางภาษาอังกฤษของตนเอง และร่วมตั้งเป้าหมายในการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษนั้นๆ กับเพื่อนในกลุ่ม โดยผู้เรียนจะทำกิจกรรมนี้ในสัปดาห์แรกของการเรียน

2. กิจกรรมการเขียนอย่างอิสระ (Freewriting) โดยผู้สอนมีส่วนร่วม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้สอนจะร่วมทำกิจกรรมจินตนาการเขียนเรื่องจากกลุ่มคำศัพท์เดียวกัน จากนั้นทั้งผู้สอนและผู้เรียนจะร่วมแบ่งปันโดยการอ่านงานเขียนของตนในชั้นเรียน

3. กิจกรรมการอ่านและเขียนวิจารณ์งานย่อความ (Summary) เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนเขียนย่อ

ความของบทอ่านต่างๆ และฝึกการอ่านและเขียนวิจารณ์งานของเพื่อนตามหลักการที่ได้ศึกษาไป หลังจากนั้นผู้เรียนที่มีผลงานการเขียนย่อความที่ดีจะเขียนเล่าเคล็ดลับของตนเองที่ใช้ในการเขียนย่อความ ซึ่งเป็นการสกัดความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) ออกมาเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) และผู้เรียนทั้งหมดร่วมกันสรุปเคล็ดลับเพื่อจัดทำเป็นเอกสารรวมเคล็ดลับการเขียนย่อความ และนำเคล็ดลับนั้นไปใช้ในการเขียนย่อความในครั้งต่อไป

4. กิจกรรมการแบ่งปันความรู้ใน Blog เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเขียนเล่าประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และเทคนิคการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของตนเองใน Blog ของรายวิชานี้ หลังจากนั้นผู้เรียนจะรวบรวมเทคนิคการเรียนรู้หรือเคล็ดลับการฝึกฝนภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ จากข้อมูลที่แบ่งปันใน Blog เพื่อเรียบเรียงเป็นเอกสารรวมความรู้จาก Blog ซึ่งผู้เรียนสามารถนำเทคนิคการเรียนรู้ที่ได้จากเพื่อนไปทดลองหรือประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษของตนเองได้

5. กิจกรรมการสัมภาษณ์แขกรับเชิญเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกที่เป็นนักศึกษาจากสถาบันอื่นเข้ามาร่วมแบ่งปันความรู้ โดยผู้เรียนจะใช้ภาษาอังกฤษสัมภาษณ์แขกรับเชิญซึ่งเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ จากนั้นผู้เรียนจะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการสัมภาษณ์ และเรียบเรียงเป็นเอกสารรวมความรู้จากการสัมภาษณ์แขกรับเชิญเพื่อผู้เรียนจะได้นำเทคนิคที่แขกรับเชิญทำได้สำเร็จมาใช้ในการเรียนรู้

6. กิจกรรมการผลิตนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมกลุ่มที่ผู้เรียนเลือกหัวข้อที่ต้องการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งผู้เรียนจะได้สกัดความรู้ฝังลึกภาษาอังกฤษออกมา เพื่อให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันสรุปว่าต้องการเรียนรู้สิ่งใดเพิ่มเติมจากความรู้เดิมที่มีอยู่ นี้ จากนั้นผู้เรียนสืบค้นความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาสังเคราะห์ เรียบ

เรียง และสร้างกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษ รวมทั้ง บันทึกผลงานนวัตกรรมดังกล่าวลงในแผ่นซีดีเพื่อนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้และทำกิจกรรมในการฝึกทักษะภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ กิจกรรมดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับ 4 ขั้นตอนของกระบวนการสร้างความรู้ SECI ทุกกิจกรรม ยกเว้น กิจกรรมลำดับที่ 1 และ 2 ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดในขั้นแรก คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Socialization) เท่านั้นและเมื่อผู้เรียนผ่านการทำกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรม ตามขั้นตอน การสร้างความรู้ที่เปลี่ยนความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) แล้ว คาดว่าผู้เรียนจะสามารถสร้างคลังความรู้ (Knowledge Asset) ในรูปแบบของเอกสารรวมความรู้ และผลิตนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ (Innovation) ในรูปแบบของซีดี ซึ่งผู้เรียนจะได้นำความรู้ที่ได้รับนี้ไปปฏิบัติให้เกิดเป็นความรู้ฝังลึกต่อไป (Internalization)

ขั้นตอนของการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ ผู้เรียนทำกิจกรรมตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในแผนการสอนและเขียนสะท้อนความคิดเห็นหลังจากการทำกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนในแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Log) ในขณะเดียวกัน

ผู้วิจัยสังเกตการสอนและเขียนบันทึกในแบบบันทึกการสังเกตการสอน (Teacher Observation Log) เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ซึ่งรวมถึงกิจกรรมการสอน บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน ตลอดจนปัญหาที่พบในระหว่างการสอนด้วย

ขั้นตอนต่อไปหลังจากที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมครบทั้งหมดแล้ว ในสัปดาห์ที่ 14 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้เรียนทั้ง 60 คน/2 กลุ่ม เกี่ยวกับความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับการทำกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของรายวิชานี้ โดยใช้คำถามต่อไปนี้

1. นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรกับกิจกรรมต่างๆ คือการสัมภาษณ์แบบครึ่งชั่วโมง การแบ่งปันความรู้ใน Blog การแสดงความคิดเห็นต่อ Blog ของเพื่อน การผลิต

นวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ และการรวบรวมความรู้เป็นเอกสารเผยแพร่

2. นักศึกษาใช้ประโยชน์จากเอกสารรวมความรู้ อย่างไร

3. นักศึกษาคิดว่าบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร

4. นักศึกษามีความคิดเห็นหรือรู้สึกอย่างไรกับการเรียนการสอนในรายวิชานี้ในขั้นตอนสุดท้าย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาการขนส่งทางราง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 60 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication) และเป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยมีนักศึกษาช่วยงานสอน (TA)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้ SECI Model ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบชัดแจ้ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดหมวดหมู่ข้อมูล (Grouping) ที่ได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้และการสัมภาษณ์เชิงลึก

2. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปประเด็นที่สำคัญเพื่อนำมาอภิปรายผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการสอนและแบบบันทึกข้อมูล 3 แบบ 1) แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Log) 2) แบบบันทึกการสังเกตการสอน (Teacher Observation Log) และ 3) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเขียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับประโยชน์และสิ่งที่ตนได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรม และจากการสังเกตการสอนของผู้วิจัย รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้เรียนและนำมาจัดหมวดหมู่ (Grouping) โดยการเขียนรายงานแจ้งกลับไปยังผู้เรียนตามสภาพจริงเพื่อนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาบทเรียน (Content Analysis) ในแต่ละบทเรียนต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเขียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับประโยชน์และสิ่งที่ตนได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรม และจากการสังเกตการสอนของผู้วิจัย รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากระบวนการสร้างความรู้ SECI 4 ขั้นตอนสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กระบวนการสร้างความรู้ขั้น Socialization (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้)

ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2 กิจกรรม คือ 1) การตั้งเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน และ 2) การเขียนอย่างอิสระ (Freewriting) โดยผู้สอนมีส่วนร่วม จากการทำกิจกรรมนี้ ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ ได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งความรู้หลากหลาย ได้ฝึกทักษะที่จำเป็นในการทำงานร่วมกัน ได้ฝึกความกล้าแสดงออกทางความคิด และได้พัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

2. กระบวนการสร้างความรู้ขั้น Externalization (การสร้างความรู้ชัดแจ้งจากความรู้ฝังลึก)

ในขั้นตอนนี้การสร้างความรู้ชัดแจ้งจากความรู้ฝังลึกนี้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ 3 กิจกรรม คือ 1) การเขียนเล่าเคล็ดลับความสำเร็จในการเขียนย่อความ 2) การแบ่งปันความรู้ ใน Blog และ 3) การผลิตนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้

จากการทำกิจกรรมการสกัดความรู้ฝังลึกออกมาเป็นความรู้ชัดแจ้งนั้น เกิดขึ้นได้จากการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลายรูปแบบซึ่งการสกัดความรู้ฝังลึกดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้สะท้อนความรู้ที่มีอยู่ในตนเองออกมาด้วยวิธีการพูด หรือเขียนเล่าสู่กันฟัง เช่น เคล็ดลับในการเขียนย่อความ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองในเรื่องของการทบทวนความรู้ที่มีอยู่แล้วยังสามารถเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นที่ได้รับฟังหรือได้อ่านอีกด้วย นอกจากนี้การที่ผู้เรียนแต่ละคนได้เขียนเล่าเกี่ยวกับเคล็ดลับและประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษใน Blog จึงนับเป็นการสร้าง “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” สำหรับผู้ที่สนใจในเรื่องเดียวกันที่จะได้มีโอกาสมาพูดคุย แบ่งปัน และต่อยอดความรู้กันได้อีกด้วย

3. กระบวนการสร้างความรู้ขั้น Combination (การรวมความรู้)

ในขั้นตอนนี้การรวมความรู้เป็นขั้นตอนของการนำความรู้ชัดแจ้งมาบันทึก หรือจัดหมวดหมู่ หรือสร้างเป็นความรู้ที่ยกระดับขึ้น ซึ่งในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานนี้ ผู้เรียนได้ผ่านขั้นตอนการรวมความรู้จากการทำกิจกรรม 4 ประเภท คือ 1) การรวมความรู้จากการเล่าเคล็ดลับการเขียนย่อความ 2) การรวมความรู้จากการเขียน Blog 3) การรวมความรู้จากการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ และ 4) การรวมความรู้จากการผลิตนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้

จากการทำกิจกรรมนี้ ผู้เรียนได้มีโอกาสรวบรวมความรู้ชัดแจ้งและจัดเรียงเรียงทั้งในรูปแบบซีดีและเอกสารรวมความรู้ ซึ่งการทำกิจกรรมทั้งหมดเหล่านี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดสังเคราะห์ จัดหมวดหมู่และเรียงเรียงข้อมูล เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการจัดทำเป็นเอกสารที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และจัดเก็บเป็นคลังความรู้ (Knowledge Asset) ที่สามารถนำไปเผยแพร่ต่อไปได้

4. กระบวนการสร้างความรู้ขั้น Internalization (การนำความรู้ที่ชัดแจ้งมาปฏิบัติ)

ชั้นการนำความรู้ที่ชัดแจ้งมาปฏิบัติเป็นกระบวนการเปลี่ยนความรู้ชัดแจ้งเป็นทักษะหรือความสามารถของผู้เรียนและกลายเป็นความรู้ฝังลึกในตัวผู้เรียนต่อไป

จากการทำกิจกรรมการนำความรู้ชัดแจ้งไปปฏิบัตินี้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติสร้างผลงานนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งได้นำความรู้จากเอกสารรวมความรู้ไปใช้จริง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. กระบวนการสร้างความรู้ขึ้น Socialization (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้) ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2 กิจกรรม คือ 1) การตั้งเป้าหมายในการเรียนร่วมกัน และ 2) การเขียนอย่างอิสระ (Free-writing) โดยผู้สอนมีส่วนร่วม และจากการทำกิจกรรมนี้ ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ ได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งความรู้หลากหลายได้ฝึกทักษะที่จำเป็นในการทำงานร่วมกัน ได้ฝึกความกล้าแสดงออกทางความคิดและได้พัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้สอนมิได้ทำหน้าที่เพียงให้ความรู้หรือแค่มอบหมายให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเท่านั้น แต่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนั้นด้วยจึงทำให้บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเอง สนุกสนาน และผู้เรียนมีความสุขในการเรียนมากขึ้น และผู้สอนเองซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือผู้เรียนเหล่านี้โดยการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด รวมถึงการแสดงท่าทีใส่ใจและให้ความเป็นกันเองในการพูดคุยกับผู้เรียน ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายขึ้นและกล้าที่จะพูดวิเคราะห์ความต้องการของตนโดยใช้ภาษาอังกฤษได้โดยไม่กังวลว่าจะพูดผิด ซึ่งเป็นการเอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ประพนธ์ ผาสุกยี่ด (2547) ที่อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยเรื่อง เวลา เวทีและไมตรี ที่สามารถสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nonaka

and Takeuchi (1995) ที่ได้อธิบายโมเดลของการจัดการความรู้ SECI ที่สามารถสังเคราะห์หรือหลอมรวมความรู้ที่ฝังลึกยกระดับขึ้นไปเป็นความรู้ที่สูงขึ้น ลึกซึ้งขึ้นและเป็นองค์รวมยิ่งขึ้นโดยขั้นที่ 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน (Socialization) เป็นจุดเริ่มต้นของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อคิดเห็นระหว่างบุคคลที่มีพื้นฐานความสนใจที่สอดคล้องกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขจิต ฝอยทอง (2552) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่ออบรมครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 100 คน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูนำวิธีและเทคนิคการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้ในการสอนของตน ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการจัดการความรู้ในการอบรมโดยให้ครูทั้งหมดทำกิจกรรมเหล่านี้ คือ 1) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของตน (Best Practice) 2) เล่าเรื่องราวของตน (Story Telling) 3) ใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Assist) และ 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบสุนทรียสนทนา (Dialogue) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้ Blog เป็นเครื่องมือในการให้ผู้เข้าอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่ใช้มีประโยชน์ต่อครู นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เข้าอบรมสามารถใช้ Blog ในการแลกเปลี่ยนความรู้ได้เป็นอย่างดี

2. กระบวนการสร้างความรู้ขึ้น Externalization (การสร้างความรู้ชัดแจ้งจากความรู้ ฝังลึก) ในขั้นตอนการสร้างความรู้ชัดแจ้งจากความรู้ฝังลึกนี้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ 3 กิจกรรม คือ 1) การเขียนเล่าเคสลับความสำเร็จในการเขียนย่อความ 2) การแบ่งปันความรู้ใน Blog และ 3) การผลิตนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ และจากการทำกิจกรรมการสกัดความรู้ฝังลึกออกมาเป็นความรู้ชัดแจ้งนั้น เกิดขึ้นได้จากการทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลายรูปแบบ ซึ่งการสกัดความรู้ฝังลึกดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้สะท้อนความรู้ที่มีอยู่ภายในตนเองออกมาด้วยวิธีการพูด หรือเขียนเล่าสู่กันฟัง เช่น เคสลับในการเขียนย่อความ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองในเรื่องของการทบทวนความรู้ที่มีอยู่แล้วยังสามารถเป็น

ประโยชน์ต่อผู้อื่นที่ได้รับฟังหรือได้อ่านอีกด้วย นอกจากนี้ การที่ผู้เรียนแต่ละคนได้เขียนเล่าเกี่ยวกับเคล็ดลับและประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษใน Blog จึงนับเป็นการสร้าง “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” สำหรับผู้ที่สนใจในเรื่องเดียวกัน ที่จะได้มีโอกาสมาพูดคุย แบ่งปัน และต่อยอดความรู้กันได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างความรู้ชัดแจ้งจากความรู้ฝังลึก (Externalization) เป็นการเปลี่ยนแปลงความรู้โดยนัยไปเป็นความรู้ชัดแจ้งซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Nonaka & Takeuchi (2009) ที่ว่าการสร้างความรู้ชัดแจ้งจากความรู้ฝังลึก (Externalization) เป็นกระบวนการเชื่อมต่อระหว่างความรู้โดยนัยกับความรู้ชัดแจ้ง โดยเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงองค์ความรู้โดยนัยให้เป็นความรู้ชัดแจ้งนั้น ตัวองค์ความรู้จะเกิดการตกผลึก ซึ่งสามารถแบ่งปันให้แก่ผู้อื่นได้ และนับเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ใหม่ ตัวอย่างของกระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้ เช่น การสร้างแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือวงจรของการควบคุมคุณภาพ ซึ่งทำให้พนักงานมีการปรับปรุงกระบวนการผลิตโดยการสะสมความรู้ที่เป็นนัยอย่างมีความหมายตลอดปีของการทำงาน กระบวนการนี้จึงเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการสร้างความรู้ เพราะเป็นขั้นที่ความรู้ที่เป็นนัยถูกทำให้เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง โดยผ่านการอุปมา การเปรียบเทียบ ดังนั้นความรู้ที่ถูกสร้างขึ้นในกระบวนการนี้จึงมีลักษณะที่เรียกว่า “Conceptual Knowledge” หรือความรู้ที่เกี่ยวกับการสร้างความคิดและแนวคิด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith & Sutherland (2003) ที่อธิบายว่าการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของการเป็นทั้งผู้สอนและผู้เรียน หรือ Community of Teacher-Learners แยกตามกลุ่มผู้สอนที่ชอบการสอนแบบต่างๆ มาร่วมเรียนรู้เรื่องเดียวกันในชุมชนแห่งการเรียนรู้จะช่วยทำให้ผู้สอนมีมาตรฐานที่ดีในด้านการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nonaka & Takeuchi (1995) ได้อธิบายโมเดลของการจัดการความรู้ SECI ที่สามารถสังเคราะห์หรือหลอมรวมความรู้ที่ฝังลึกยกระดับขึ้นไปเป็นความรู้ที่สูงขึ้น ลึกซึ้งขึ้นในขั้นการสร้างความรู้ชัดแจ้งจากความรู้ฝังลึก (Externalization) เป็นการสกัด

ความรู้ฝังลึกในตัวบุคคลออกไปเป็นความรู้ชัดแจ้งที่ผู้อื่นสามารถเข้าถึงได้ โดยผ่านการสนทนาและแลกเปลี่ยนระหว่างกัน

3. กระบวนการสร้างความรู้ขั้น Combination (การรวมความรู้) ในขั้นตอนการรวมความรู้เป็นขั้นตอนของการนำความรู้ชัดแจ้งมาบันทึก หรือจัดหมวดหมู่ หรือสร้างเป็นความรู้ที่ยกระดับขึ้น ซึ่งในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานนี้ ผู้เรียนได้ผ่านขั้นตอนการรวมความรู้จากการทำกิจกรรม 4 ประเภท คือ 1) การรวมความรู้จากการเล่าเคล็ดลับการเขียนย่อความ 2) การรวมความรู้จากการเขียน Blog 3) การรวมความรู้จากการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ และ 4) การรวมความรู้จากการผลิตนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ และจากการทำกิจกรรมนี้ ผู้เรียนได้มีโอกาสรวบรวมความรู้ชัดแจ้งและจัดเรียงเรียงทั้งในรูปแบบซีดี และเอกสารรวมความรู้ ซึ่งการทำกิจกรรมทั้งหมดเหล่านี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดสังเคราะห์ จัดหมวดหมู่และเรียบเรียงข้อมูล เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการจัดทำเป็นเอกสารที่สามารถเข้าใจได้ง่ายและจัดเก็บเป็นคลังความรู้ (Knowledge Asset) ที่สามารถนำไปเผยแพร่ต่อไปได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมการรวมความรู้สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้แก้ไขปัญหา และได้สร้างสรรค์ผลงานที่มีความหมายกับตนเองตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ของ Semour Papert (1960) อ้างถึงใน Papert & Harel (1991) ด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nonaka and Takeuchi (1995) ได้อธิบายโมเดลของการจัดการความรู้ SECI ที่สามารถสังเคราะห์หรือหลอมรวมความรู้ที่ฝังลึกยกระดับขึ้นไปเป็นความรู้ที่สูงขึ้น ลึกซึ้งขึ้นในขั้นการรวมความรู้ (Combination) เป็นการรวบรวมความรู้ที่ชัดแจ้งมาบันทึกจัดหมวดหมู่หรือสร้างเป็นความรู้ที่ยกระดับขึ้น

4. กระบวนการสร้างความรู้ขั้น Internalization (การนำความรู้ที่ชัดแจ้งมาปฏิบัติ) ขั้นการนำความรู้ที่ชัด

แกร่งมาปฏิบัติ เป็นกระบวนการเปลี่ยนความรู้ชัดแจ้งเป็นทักษะหรือความสามารถของผู้เรียนและกลายเป็นความรู้ฝังลึกในตัวผู้เรียนต่อไป และจากการทำกิจกรรมการนำความรู้ชัดแจ้งไปปฏิบัตินี้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติสร้างผลงานนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งได้นำความรู้จากเอกสารรวมความรู้ไปใช้จริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการนำความรู้ชัดแจ้งไปปฏิบัติเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้จากประสบการณ์ตามแนวคิดของ Carl Rogers, 1969, อ้างอิงจาก Neil, 2006 (2006) ที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ได้รับ ซึ่งในกระบวนการสร้างความรู้ SECI ขั้น Internalization นี้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติสร้างผลงานนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งได้นำความรู้จากเอกสารรวมความรู้ไปใช้จริง ทั้งนี้ จากประสบการณ์ตรงเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเปลี่ยนความรู้ชัดแจ้งเป็นความรู้ฝังลึกของตนเองต่อไป ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการสร้างความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nonaka and Takeuchi (1995) ได้อธิบายโมเดลของการจัดการความรู้ SECI ที่สามารถสังเคราะห์หรือหลอมรวมความรู้ที่ฝังลึกยกระดับขึ้นไปเป็นความรู้ที่สูงขึ้น ลึกซึ้งขึ้น ในขั้นการนำความรู้ที่ชัดแจ้งมาปฏิบัติ (Internalization) เป็นผลของการเชื่อมโยงแล้วนำความรู้มาปฏิบัติ เป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ หรือเป็นการสร้างนวัตกรรม ซึ่งก่อให้เกิดเป็นความรู้และประสบการณ์ฝังในตัวบุคคลกลายเป็นความรู้ฝังลึก เพื่อนำไปสู่การถ่ายทอดหมุนเวียนต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Neil (2006) ที่เน้นความสำคัญของการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ได้รับ ซึ่งในกระบวนการสร้างความรู้ SECI ขั้น Internalization นี้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติสร้างผลงานนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งได้นำความรู้จากเอกสารรวมความรู้ไปใช้จริง ทั้งนี้ จากประสบการณ์ตรงเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเปลี่ยนความรู้ชัดแจ้งเป็นความรู้ฝังลึกของตนเองต่อไป ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการสร้างความรู้

ซึ่งการนำกระบวนการสร้างความรู้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สาขา

สัตวศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน หรือ Foundation English 1 ได้ผลจากวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยของพรชูลี ดังกา (2551) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้โปรแกรมการให้การศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กวัยอนุบาลโดยใช้รูปแบบ SECI โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการให้การศึกษาสำหรับผู้ปกครองโดยใช้รูปแบบ SECI ที่มีต่อความรู้ของผู้ปกครองเรื่องการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กวัยอนุบาล 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการพึ่งตนเอง และด้านการปฏิบัติตามข้อตกลง ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองมีคะแนนความรู้เรื่องการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กวัยอนุบาลสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมากทุกรายการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา อ่อนธานี (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเป็นผู้อำนวยการความสะอาดในการเรียนรู้โดยอิงแนวคิดการจัดการความรู้ สำหรับนิสิตครู มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 37 คน โดยจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการ โดยมีขั้นตอน 7 ขั้น คือ 1) ขั้นกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ 2) ขั้นแสวงหาความรู้ 3) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ขั้นสร้างความรู้ 5) ขั้นจัดเก็บความรู้ 6) ขั้นถ่ายโอนความรู้ และใช้ประโยชน์และ 7) ขั้นประเมินผลความรู้ซึ่งมีสาระสำคัญในแต่ละองค์ประกอบ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติ และมีทักษะในการเป็นผู้อำนวยการความสะอาดในการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nonaka and Takeuchi (1995) ได้อธิบายโมเดลของการจัดการความรู้ SECI ที่สามารถสังเคราะห์หรือหลอมรวมความรู้ที่ฝังลึกยกระดับขึ้นไปเป็นความรู้ที่สูงขึ้น ลึกซึ้งขึ้นและเป็นองค์รวมยิ่งขึ้นโดยผ่านกระบวนการ 4 ขั้น คือ 1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน (Socialization)

2. การสร้างความรู้ชัดแจ้งจากความรู้ฝังลึก (Externalization)
 3. การรวมความรู้ (Combination 4. การนำความรู้ที่ชัดแจ้งมาปฏิบัติ (Internalization) สรุปได้ว่า การจัดการความรู้เป็นการนำความรู้ฝังลึกภายในตัวบุคคล และจากแหล่งความรู้ชัดแจ้งต่างๆ ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ มาผ่านกระบวนการสร้างความรู้โดยเริ่มจากการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน จากนั้นรวบรวมและประมวลข้อมูลเหล่านี้ โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์สังเคราะห์ จัดเรียงเรียงข้อมูลบันทึกและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อนำความรู้ชัดแจ้งที่ได้ไปปฏิบัติหรือไปสร้างเป็นนวัตกรรม ทั้งนี้ความรู้ชัดแจ้งจากการปฏิบัตินี้จะถูกเปลี่ยนเป็นความรู้ฝังลึกในตัวบุคคลต่อไป ทั้งหมดนี้คือวงจรความรู้ที่ก่อให้เกิดการต่อยอดความรู้และเกิดความรู้ใหม่ได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rust และคณะ (2003) ได้ศึกษาการปรับปรุงศักยภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยอาศัยพัฒนาการด้านความเข้าใจในเรื่องกระบวนการและหลักเกณฑ์ โดยใช้รูปแบบ SECI ทำการศึกษากับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด จำนวน 290 คน ผลการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ของนักศึกษามีการปรับปรุงให้ดีขึ้นหลังจากใช้กระบวนการดังกล่าว ซึ่งพัฒนาการที่เกิดขึ้นนี้สามารถที่จะคงอยู่ได้เป็นระยะเวลาอันยาวนานและสามารถถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 3 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการเรียนรู้

1.1 มีกิจกรรมการตั้งเป้าหมายในการเรียนร่วมกันโดยอาจเริ่มให้ผู้เรียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตน รวมถึงวิธีการที่จะปรับปรุงหรือแก้ไขให้ดีขึ้น ทั้งนี้สิ่งสำคัญคือผู้สอนควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนให้ชัดเจนว่าเป้าหมายในการเรียนมีใช่เพื่อการสอบให้ได้คะแนนที่ดีเท่านั้น แต่ควรเป็นการเรียนเพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านการเรียนภาษาอังกฤษ และทักษะวิธีการเรียนรู้ นอกจากนี้ผู้สอนควรใช้รูปแบบการประเมินผลการเรียนที่เน้นการ

ปฏิบัติ (Performance-based Assessment) และการติดตามผลพัฒนาการ (Progress Check) ของผู้เรียนมากกว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น

1.2 มีเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแบ่งปันความรู้ของตนเองให้กับผู้อื่นทั้งในและนอกชั้นเรียน กล่าวคือ มีการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Community of Learners) ที่ผู้เรียนสามารถมาแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะการเรียนรู้ และประสบการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ ของแต่ละบุคคลได้

1.3 มีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยไม่ตรีจิต เช่น การที่ผู้สอนร่วมทำกิจกรรมกับผู้เรียน เพื่อเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนให้สอดคล้องกับแนวคิด “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” การเชิญบุคคลภายนอกมาร่วมทำกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อสนับสนุนการแบ่งปันความรู้ และการจัดห้องเรียนให้อยู่ในสภาพเหมือนห้องปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อเอื้อให้เกิดความสะดวกในการทำกิจกรรมปฏิสัมพันธ์

2. ด้านการพัฒนาผู้สอน

ในการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์แนวคิดการจัดการความรู้มาใช้ นั้น ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจบทบาทของตนในฐานะ “คุณอำนวย” หรือผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ (Facilitator) โดยต้องมีเจตคติที่ดีในการเปิดรับแนวคิดและวิธีการแบบใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งอาจทำได้ ดังนี้

2.1 การจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ในหมู่ผู้สอนแต่ละรายวิชาในสถาบันเดียวกันหรือระหว่างสถาบัน

2.2 การจัดให้มีกิจกรรมเพื่อนสังเกตเพื่อน (Buddy Observer) โดยอาจให้ผู้สอนจับคู่ตามความสมัครใจ เพื่อสังเกตการสอนและเขียนสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการสังเกตการสอน จากนั้นอาจจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อให้ผู้สอนร่วมแบ่งปันประสบการณ์และทำกิจกรรมที่สามารถต่อยอดความรู้ได้ เช่น จัดทำคู่มือการสอนเพื่อเก็บเป็นคลังความรู้ และเผยแพร่ต่อผู้สอนอื่น

2.3 การจัดให้มีมุมแบ่งปันความรู้ (KM Sharing Corner) ในบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อเป็นเวทีสำหรับผู้สอนในการแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิด และประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จ หรือความล้มเหลวจากการทดลองปฏิบัติตามแนวคิดใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการสอนภาษาอังกฤษ

บรรณานุกรม

- ขจิต ฝอยทอง. (2552). *การอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้*. Retrieved January 5, 2012 from <http://researchers.in.th>
- ประพนธ์ ผาสุกเขียด. (2547). *การจัดการความรู้: จากหลักคิดสู่การปฏิบัติจริง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไยใหม่.
- พจนา ทวีทรัพย์สมาน. (2550). *การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชูลี ลังกา. (2551). *ผลของการใช้โปรแกรมการให้การศึกษาสำหรับผู้ปกครองในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กวัยอนุบาลโดยใช้รูปแบบ SECI*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550-2554*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อังคณา อ่อนธานี. (2552). *การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้โดยอิงแนวคิดการจัดการความรู้สำหรับบัณฑิตครู*. รายงานการประชุมทางวิชาการ: การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Neil, J. (2006). *Experiential learning & experiential education*. retrieved may 11, 2016 from <http://wilderdom.com/experiential>
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The Knowledge Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation*. New York: Oxford University Press.
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (2009). *Classic work: theory of organization knowledge creation*. London: Sage.
- Papert, S., & Harel, I. (1991). *Constructionism*. New Jersey: Ablex.
- Smith, C. M. M., & Sutherland, M. J. (2003). Creating a community of teacher-learner. *Journal of In-service Education* 29, 3, 423-438.
- Rust, C., Price, M., and Donovan, B. (2003). Improving students' learning by developing their understanding of assessment criteria and processes. *Assessment and Evaluation in Higher Education*. 28, 147-164.